

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยจะแยกกล่าวเป็นหัวข้อดังต่อไปนี้

บุคลิกภาพ

บุคลิกภาพของบุคคลเป็นเรื่องที่ได้รับความสนใจจากนักการศึกษาและนักจิตวิทยามานาน และต่างก็ให้พยายามให้ความหมายของคำว่า บุคลิกภาพ ไว้หลายอย่าง ดังเช่น

แคทเทล¹ (Cattell) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ให้พยากรณ์การกระทำของบุคคลในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนด

กิลฟอร์ด² (Guilford) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นแบบฉบับของชุดลักษณะเฉพาะของบุคคล

อัลพอร์ต³ (Allport) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นระบบทางจิตวิทยาที่มีพลังอยู่ภายในตัวของบุคคล ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดลักษณะพฤติกรรมและความคิดของแต่ละบุคคล

¹R.B. Cattell, Personality (New York : McGraw-Hill Book Company, 1950), p. 2.

²J.P. Guilford, Personality (New York : McGraw-Hill Book Company, 1959), p. 5.

³G.W. Allport, Pattern and Growth in Personality (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1961), p. 28.

ไอเซนค⁴ (Eysenck) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นระบบที่มีความคงที่และมีความ
ทนทานในแต่ละบุคคลมากขึ้นแตกต่างกันไป ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุปนิสัย อารมณ์ สติปัญญา และ
รูปร่างหน้าตา ซึ่งจะแสดงถึงลักษณะเฉพาะของบุคคลในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม

เพอร์วิน⁵ (Pervin) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นลักษณะต่าง ๆ โดยทั่วไปของ
บุคคลที่ใกล้เคียงกันเป็นแบบฉบับที่คงที่ในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ

ดรากันส์⁶ (Draguns) ได้เสนอความหมายของบุคลิกภาพไว้ว่า บุคลิกภาพเป็น
ลักษณะเฉพาะของบุคคล (Individuality) ซึ่งมีความคงเส้นคงวา (Consis-
tency) และมีระบบ (Organization)

จากความเห็นของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาหลายท่านจึงกล่าว พอจะสรุปได้ว่า
บุคลิกภาพเป็นลักษณะเฉพาะของบุคคลที่จะแสดงออกมาให้เห็นเป็นพฤติกรรมโดยส่วนรวม ทั้งทาง
ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ ซึ่งการแสดงออกนี้เป็นผลมาจากอิทธิพลของ
พันธุกรรมและสภาพแวดล้อม แม้ว่าบุคลิกภาพบางส่วนจะเป็นเรื่องของพฤติกรรม แต่พฤติกรรม
ก็เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ดังนั้นการศึกษาเกี่ยวกับบุคลิกภาพของนักเรียนจึงมีส่วน
สำคัญยิ่งในการปรับปรุงบุคลิกภาพของนักเรียนให้เหมาะสม

⁴H.J. Eysenck, The Structure of Human Personality
(London : Methuen Co., Ltd., 1970), p. 2.

⁵L.A. Pervin, Personality : Theories, Assessment, and
Research (New York : John Wiley and Sons, Inc., 1980), p. 6.

⁶Juris G. Draguns, "Personality Theory," Encyclopedia
of Educational Research, Vol. 3 (New York : Macmillan Publish-
ing Co., Inc., 1982), p. 1398.

บุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ (The California Psychological Inventory : CPI) ได้มีผู้สนใจศึกษาไว้หลายท่าน ดังเช่น

เบนดิก⁷ (Bendig) พบว่า บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียด (Ac) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งชายและหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ก้าวพากรมที่ตีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา คือ บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai)

ท่อม่า กัท⁸ (Gough) ได้ศึกษาในทำนองเดียวกันโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1,384 คน พบว่า บุคลิกภาพบางด้านสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียด (Ac) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie)

⁷A.W. Bendig, "Comparative Validity of Empirical Temperament Test Keys in Predicting Success in Psychology," The Journal of Educational Research, 51(1958), pp. 341-348.

⁸Harrison G. Gough, "Academic Achievement in High School as Predicted from the California Psychological Inventory," Journal of Educational Psychology, 55(1964), pp. 174-181.

ในปีเดียวกัน กัท⁹ (Gough) ได้ทำแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ ไปวัดบุคลิกภาพนักเรียนมัธยมศึกษาในประเทศอิตาลี จำนวน 341 คน พบว่า องค์ประกอบที่กระตุ้นให้เกิดความสำเร็จในการเรียน (Achievement Motive Scales) คือ บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) และสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ท้องฟ้าตนเอง (Ai) แต่จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) พบว่า สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ท้องฟ้าตนเอง (Ai) และความยึดหยุ่นได้ (Fx) มีความสามารถในการพยากรณ์ความสำเร็จในการเรียนสูง

ฟลาเฮอร์ตี้และเรูทเซล¹⁰ (Flaherty and Reutzel) ได้ศึกษาบุคลิกภาพของนักศึกษาของที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสูงและต่ำ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับปีที่ 1 ของวิทยาลัยเมาท์เมอร์ซี (Mount Mercy College) จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การยอมรับตนเอง (Sa) ความรับผิดชอบ (Re) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Cs) การชอบสังคม (Sy) ความอดทน (To) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ท้องฟ้าตนเอง (Ai) และความมีลักษณะของหญิง (Fe) สูงกว่านักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการเรียนต่ำอย่าง

⁹Harrison G. Gough, "A Cross Cultural Study of Achievement Motivation," Journal of Applied Psychology, 48(June, 1964), p. 191.

¹⁰M.R. Flaherty and Eileen Reutzel, "Personality Traits of High and Low Achievers in College," The Journal of Educational Research, 58(May-July, 1965), pp. 409-410.

มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่มีบุคลิกภาพด้านความยืดหยุ่นได้ (Fx) ต่ำกว่านักศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการเรียนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อีแวนส์¹¹ (Evans) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพจากแบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ ระวังผลการเรียนเฉลี่ย และสมรรถภาพสมองด้านภาษา ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 204 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม ๆ แยกตามเพศและลักษณะการปรับตัว ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพด้านสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) สามารถพยากรณ์ระวังผลการเรียนเฉลี่ยของนักศึกษาทุกกลุ่มได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกัฟ แก์แอสตินและฮอลแลนด์¹² (Astin and Holland) พบว่า บุคลิกภาพด้าน สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) เพียงด้านเดียวเท่านั้นที่สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหญิง ระวังปริญญาตรีที่มีความถนัดทางการเรียนสูง

¹¹ James D. Evans, "The Relationship of Three Personality Scales to Grade Point Average and Verbal Ability in College Freshmen," The Journal of Educational Research, 63(November, 1969), pp. 121-125.

¹² A.W. Astin and J.L. Holland, "The Prediction of the Academic, Artistic, Scientific, and Social Achievements of Undergraduates of Superior Scholastic Aptitude," Journal of Educational Psychology, 53(1962), pp. 132-144.

วัตสัน¹³ (Watson) ได้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษานหาวิทยาลัยไอโอวา จำนวน 300 คน ด้วยตัวพยากรณ์ที่เป็นบุคลิกภาพ จากแบบสำรวจบุคลิกภาพซีทีไอ พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีปัญหาในการปรับตัว (Maladjusted) มีบุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Cs) ความรู้สึกที่ตนเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) ความอกหน (To) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องตามผู้อื่น (Ac) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนนักศึกษาที่เรียนสูงกว่าชั้นปีที่ 1 ที่มีปัญหาในการปรับตัวมีบุคลิกภาพด้านการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การยอมรับตนเอง (Sa) ความอกหน (To) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต้องพึ่งตนเอง (Ai) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) และการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่น (Py) ที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บริงค์แมน¹⁴ (Brinkman) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับชุดการศึกษา (Educational Set) กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1-2 โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามเพศ และคะแนนจากแบบทดสอบชุดการศึกษา (Educational Set Scale : ESS) ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มที่หาคะแนน ESS สูง มีบุคลิกภาพทุกด้านสูงกว่ากลุ่มที่หาคะแนน ESS ต่ำ ยกเว้นด้านความยืดหยุ่นใจ (Fx) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา

¹³C.G. Watson, "The California Psychological Inventory as a Predictors of Academic Achievement in Normal and Mal-adjusted College Males," The Journal of Educational Research, 61(September, 1967), pp. 10-12.

¹⁴E.H. Brinkman, "Personality Correlates of Educational Set in the Classroom," The Journal of Educational Research, 66(January, 1973), pp. 221-223.

ตอนปลาย พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ทำคะแนน ESS สูง มีบุคลิกภาพด้านการสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ท้องฟุ้งตนเอง (Ai) และสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ต่อความผู้อื่น (Ac) สูงกว่ากลุ่มที่ทำคะแนน ESS ต่ำ

นอกจากนี้ ลิทซ์¹⁵ (Litzau) ยังได้ศึกษาองค์ประกอบทางด้านจิตวิทยาและสิ่งแวดล้อมของนักศึกษาอเมริกันเชื้อสายอินเดียน โดยทำการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายและนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพด้านความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Cs) การวางตนทางเกณฑ์ของสังคม (Cm) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่า บุคลิกภาพด้านการยอมรับตนเอง (Sa) การเจริญวัยทางสังคม (So) และความมีลักษณะของหญิง (Fe) ไม่มีการเปลี่ยนแปลงในช่วงที่กล่าวถึงศึกษาอยู่

ผลการวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีโอ ในประเทศไทยมีน้อยมาก และส่วนใหญ่เป็นการวิจัยโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย ยกเว้นการวิจัยของพวงรัตน์ ทวีรัตน์¹⁶ ซึ่งได้ศึกษาลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดยใช้

¹⁵Kenneth LeRoy Litzau, "Psychological and Environmental Factors Related to the Survivability of American Indian Students in Education," Dissertation Abstracts International, 45(November, 1984), p. 1300-A.

¹⁶พวงรัตน์ ทวีรัตน์, "ลักษณะบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต พุทธทศวรรษการศึกษา, 2517.

กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 675 คน ผลการศึกษาพบว่า บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในส่วนกลางคือ ความสามารถที่จะบรรลุสถานภาพ (Cs) การชอบสังคม (Sy) ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Ie) การยอมรับตนเอง (Sa) และสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai) สำหรับนักเรียนในส่วนภูมิภาค บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคือ ประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) การมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) การวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Cm) ความรับผิดชอบต่อ (Re) และสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของผู้อื่น (Ac)

ยูวดี ฤชา¹⁷ ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้ายของมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 172 คน ผลการศึกษาพบว่าบุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแต่ละต่าง ๆ เป็นดังนี้

คณะแพทยศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านการสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของผู้อื่น (Ac) และการควบคุมตนเอง (Sc)

คณะเภสัชศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบต่อ (Re)

คณะทันตแพทยศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านการยอมรับตนเอง (Sa)

คณะสาธารณสุขศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านการวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Cm)

คณะเทคนิคการแพทย์ มีบุคลิกภาพด้านการวางตนตามเกณฑ์ของสังคม (Cm)

คณะพยาบาลศาสตร์ มีบุคลิกภาพด้านการยอมรับตนเอง (Sa) และสัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ตึงเครียดของตนเอง (Ai)

¹⁷ยูวดี ฤชา, "สัมพันธ์ภาพระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีปีสุดท้าย มหาวิทยาลัยมหิดล," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518.

ต่อมา สุภาพร งามพร¹⁸ ก็ได้ศึกษาในทำนองเกี่ยวกับยวติ ภาษา แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์เพียงคณะเดียว จำนวน 210 คน พบว่า บุคลิกภาพที่มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาคณะแพทยศาสตร์ชั้นปีที่ 6 คือ บุคลิกภาพด้านการวางคนในสังคม (Sp) ความรู้สึกว่าคุณเองมีความเป็นอยู่ดี (Wb) ความรับผิดชอบ (Re) ความอดทน (To) การสร้างความประทับใจให้แก่ผู้อื่น (Gi) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ก่อความยุ่งเหยิง (Ac) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie)

สุมาลี อัครศักดิ์สกุล¹⁹ ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษาที่คณะศึกษาศาสตร์พยาบาล และบุคลิกภาพ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 ขึ้นไป จากสถานศึกษาพยาบาลต่าง ๆ 6 แห่ง ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า เมื่อใช้คะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา คะแนนที่คณะศึกษาศาสตร์พยาบาล และคะแนนบุคลิกภาพเป็นตัวพยากรณ์ ตัวพยากรณ์ที่ดีคือ คะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา บุคลิกภาพด้านความอดทน (To) และการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do) แต่เมื่อใช้คะแนนที่คณะศึกษาศาสตร์พยาบาล และคะแนนบุคลิกภาพเป็นตัวพยากรณ์ ตัวพยากรณ์ที่ดีคือ บุคลิกภาพด้านความอดทน (To) และการมีอำนาจเหนือผู้อื่น (Do)

¹⁸สุภาพร งามพร, "ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพและผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาแพทย์ มหาวิทยาลัยมหิดล," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

¹⁹สุมาลี อัครศักดิ์สกุล, "การพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักศึกษาพยาบาลจากคะแนนสอบคัดเลือกเข้าศึกษา ที่คณะศึกษาศาสตร์พยาบาล และบุคลิกภาพ," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่า บุคลิกภาพต่างกันต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสำรวจ บุคลิกภาพ ซีพีโอ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนแตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่าง นอกจากนี้ยังพบว่า บุคลิกภาพบางด้านสามารถใช้ เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนได้ ผู้วิจัยจึงได้ใช้บุคลิกภาพ เป็นตัวพยากรณ์ร่วมกับความถนัดทางการ เรียนในการศึกษา ครั้งนี้

ความถนัดทางการ เรียน

ความถนัดทางการ เรียนเป็นตัวแปรที่น่าสนใจมากและน่าจะมีความเหมาะสมที่จะนำไป ใช้ในทางปฏิบัติ เพราะ เป็นตัวแปรที่สามารถควบคุมได้ดีในการวัด กล่าวคือ ความถนัดจะไม่ แปร เปลี่ยนไปตามความรู้สึคนึกคิด ทั้งนี้เนื่องจากความถนัดเป็นความสามารถที่สะสมมาตั้งแต่ อคติ²⁰ มีอิทธิพลจะเกิดขึ้นได้ในขณะใดขณะหนึ่ง อิงลิชและอิงลิช (English and English) โคนิยามความถนัดทางการ เรียนไว้ว่า เป็นคุณลักษณะพิเศษส่วนบุคคลที่ทำให้ ผู้นั้นมีความสำเร็จในงานทางวิชาการ²¹ ซึ่ง คุ้ก²² (Good) ก็ได้ให้ความหมายในทำนอง เดียวกันว่า ความถนัดทางการ เรียนเป็นความสามารถที่จะทำให้เกิดความสำเร็จในงานทาง วิชาการทั่ว ๆ ไป

²⁰วิเชียร เกตุสิงห์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา," ปรินซิพัลนิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522. หน้า 177.

²¹ล้วน สายยศ, หลักการสร้างแบบทดสอบความถนัด มหาวิทยาลัยศรีนครินทร-วิโรฒ ประสานมิตร, ม.ป.ป., หน้า 34. (อักษว่าเนา)

²²Carter V. Good, Dictionary of Education (New York : McGraw-Hill Book Company, 1959), p. 36.

ครอนบาค²³ (Cronbach) กล่าวว่า ความถนัดทางการเรียนเป็นกลุ่มความสามารถที่ร่วมกันทำงานเพื่อเพิ่มพูนความสำเร็จในกิจกรรมทางสติปัญญา นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงความถนัดว่า เป็นวัดที่ใช้แทนความถนัดทางการเรียนได้ เพราะแบบทดสอบความถนัดเป็นแบบทดสอบที่มีประโยชน์ในการพยากรณ์ความสำเร็จทางการเรียนได้ ซึ่งสอดคล้องกับสโนว์²⁴ (Snow) ที่ให้ความเห็นว่า ความถนัดเป็นสิ่งที่จะแสดงให้เห็นถึงลักษณะพิเศษทางจิตวิทยาของแต่ละบุคคลซึ่งสามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ผลการเรียนรู้ภายใต้เงื่อนไขที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนโดยเฉพาะ ท่านองเกี่ยวกับเรมเมอร์และเกจ²⁵ (Remmer and Gage) ที่กล่าวว่า ความถนัดคือลักษณะปัจจุบันของบุคคลซึ่งสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ในอนาคตของบุคคลได้

จากความเห็นของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาจึงกล่าว ผู้วิจัยจึงได้ใช้ความถนัดทางการเรียนเป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน นอกเหนือจากตัวพยากรณ์ด้านบุคลิกภาพทั้ง ได้กล่าวมาแล้ว

²³L.J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing (New York : Harper & Row Publisher, 1970), p. 38.

²⁴William A. Mehrens, "Aptitude Measurement," Encyclopedia of Educational Research, Vol. 1 (New York : Macmillan Publishing Co., Inc., 1982), p. 138.

²⁵H.H. Remmer and N.L. Gage, Evaluation Measurement and Evaluation (New York : Harper and Brothers, 1955), p. 218.

ความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้มีผู้สนใจศึกษาอย่างกว้างขวางทั้งที่เป็นงานวิจัยของชาวต่างประเทศและงานวิจัยในประเทศไทยเอง ทั้งนี้การเสนอผลงานวิจัยดังกล่าว จึงขอแยกเป็นงานวิจัยของต่างประเทศก่อน ดังเช่นผลการวิจัยของแพสสัน (Passon) ซึ่งใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนร่วมกับระดับผลการเรียนเฉลี่ยในชั้นมัธยม เป็นตัวพยากรณ์ผลการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเพรสไบ จำนวน 882 คน พบว่า ความถนัดคำณณาษาเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีเป็นอันดับ 2 รองจากระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับชั้นมัธยม²⁶

แคมปานิล²⁷ (Campanile) ได้ศึกษาการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ในวิทยาลัยชุมชนเมอร์เซอร์ จำนวน 557 คน พบว่า ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับค่า ซึ่งตรงข้ามกับผลการศึกษาของโทมัส²⁸ (Thomas) ซึ่งศึกษากับนักศึกษามหาวิทยาลัยเช่นเดียวกัน แต่พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลการเรียนในภาคเรียนที่ 1 ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คือความถนัดคำณณาษาและกานคณิตศาสตร์

²⁶วีเจียร เกตุสิงห์, เรื่องเดิม, หน้า 27.

²⁷Salvatore C. Campanile, "Prediction of Academic Success and Description of Students in a Comprehensive Community College," Dissertation Abstracts International, 31(January, 1971), pp. 3331-A - 3332-A.

²⁸Charles Leo Thomas, "The Relative Effectiveness of High School Grades and Standardized Test Scores for Predicting College Grades of Black Students," Dissertation Abstracts International, 32(November, 1971), pp. 2495-A - 2496-A.

โกลแมนและเฮวิตต์²⁹ (Goldman and Hewitt) ได้ศึกษาระดับการปรับ-
ตัวของนักศึกษา ซึ่งใช้อธิบายความแตกต่างของมาตรฐานการให้คะแนนนักศึกษาในระดับวิทยาลัย
พบว่า ความถนัดทางการเรียนและระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยม ร่วมกันพยากรณ์ผล
สัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ร้อยละ 25 ($R^2 = .25$)

บาร์คเกอร์³⁰ (Barger) ได้หาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทั่วไป (GATB)
และองค์ประกอบอื่น ๆ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจของนักศึกษาอาชีพ
ในรัฐจอร์เจีย จำนวน 225 คน ผลการศึกษาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิต-
ศาสตร์ธุรกิจมีความสัมพันธ์กับเพศ ความถนัดคำภาษา การรับรู้ทางเสียง วิธีการสอน และ
ความถนัดคำนวณตัวเลขอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า
ความถนัดคำนวณตัวเลขเป็นคำพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิต-
ศาสตร์ธุรกิจ

²⁹Roy D. Goldman and B.N. Hewitt, "Adaptation-Level as an Explanation for Differential Standards in College Grading," Journal of Educational Measurement, 12(1975), pp. 149-161.

³⁰Peggy Alsup Barger, "The Relationship of the General Aptitude Test Battery and Other Factors to the Successful Completion of Business Mathematics in Selected Vocational - Technical Schools in Georgia," Dissertation Abstract International, 36(August, 1975), pp. 669-A - 670-A.

มาร์ซิคานโน³¹ (Marsicano) ได้ศึกษาตัวพยากรณ์ที่เป็นสมรรถภาพด้านเหตุผลที่ไม่เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ ในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิศวกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยเพนซิลวาเนีย จำนวน 508 คน พบว่า สมรรถภาพด้านมิติสัมพันธ์ เหตุผลทางภาษา และเหตุผลเชิงนามธรรม ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิศวกรรมศาสตร์ ได้ดีมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบที่เกี่ยวกับเหตุผลเชิงนามธรรม

ฟรีแมน³² (Freeman) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างระดับสติปัญญา ความถนัดระดับผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 255 คน โดยใช้แบบวัดสมรรถภาพทางสติปัญญาของโอทิส - เลนนอน (The Otis-Lennon Mental Ability Test) แบบทดสอบวัดความแตกต่างความถนัด (Differential Aptitude Tests : DAT) ระดับผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์กายภาพ ผลการศึกษาพบว่า ในกลุ่มนักเรียนหญิง ความถนัดด้านเหตุผลทางภาษากับความสามารถทางตัวเลข (Verbal Reasoning plus Numerical Ability : VR + NA) มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีรองจากระดับผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

³¹ Arthur J. Marsicano, "Non Mathematical Reasoning Abilities as Predictors of Success in Engineering Technology," Dissertation Abstracts International, 36(November, 1975), p. 2507-A.

³² Claire Elizabeth Freeman, "An Investigation of the Relationship of Intelligence, Aptitudes, Mathematics and Natural Science Grades to Achievement in High School Chemistry," Dissertation Abstracts International, 36(December, 1975), pp. 3544-A - 3545-A.

คริสโค³³ (Crisco) พบว่า ระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยม ตำแหน่ง เบอร์เชนค์ไฮล์ในระดับมัธยม ความถนัดด้านภาษา และความถนัดด้านคณิตศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะวิศวกรรมศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และยังพบว่าตัวพยากรณ์ทั้ง 4 ตัวนี้สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โกลด์แมนและสลาฟเตอร์³⁴ (Goldman and Slaughter) ได้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษามหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย จำนวน 254 คน พบว่า ความถนัดด้านภาษา ความถนัดด้านคณิตศาสตร์ และระดับผลการเรียนเฉลี่ยในระดับมัธยมศึกษา สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ เคมี ชีววิทยา จีวิทยา และสังคมวิทยาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

³³James Jeffrey Crisco, "The Prediction of Academic Performance for Minority Engineering Students from Selected Achievement - Proficiency, Personality, Cognitive Style, and Demographic Variables," Dissertation Abstracts International, 36(April, 1976), p. 6545-A.

³⁴Roy D. Goldman and Robert E. Slaughter, "Why College Grade Point Average is Difficult to Predict," Journal of Educational Psychology, 68(1976), pp. 9-14.

การวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในประเทศไทย ได้มีผู้ให้ความสนใจศึกษาไว้มากในทุกระดับการศึกษา ดังเช่น พจน์ สะเพียรชัย³⁵ ได้ทำการวิจัยองค์ประกอบของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 7 พบว่า ความสามารถทางภาษามีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด รองลงมาคือ ความสามารถทางการคำนวณ และความสามารถในการอ่านตาราง ความลำค้ำ และจากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่า แบบทดสอบที่มีประสิทธิภาพในการพยากรณ์สูงสุดคือ ความสามารถทางภาษา รองลงมาคือ ความสามารถทางการคำนวณ และความสามารถในการอ่านตาราง ความลำค้ำ

วิเชียร เกตุสิงห์³⁶ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลการเรียนวิชาชีวต่าง ๆ ของนักเรียนมัธยมแบบประสม จำนวน 840 คน พบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีคือ ความถนัดด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ และด้านเหตุผล

ท่าย เชียงฉิ³⁷ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพสมองบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 318 คน จาก

³⁵พจน์ สะเพียรชัย, การวิจัยองค์ประกอบของแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมปีที่ 7 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512), หน้า 45-50.

³⁶วิเชียร เกตุสิงห์, "การเปรียบเทียบความเที่ยงตรงเชิงพยากรณ์ของแบบทดสอบความถนัดที่ยังไม่ได้วิเคราะห์กับที่วิเคราะห์แล้วที่มีต่อวิชาต่าง ๆ ในกลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมแบบประสม," ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2512.

³⁷ท่าย เชียงฉิ, "ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพสมองบางประการกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3," ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2519.

การศึกษาพบว่า ทักษะการวัดที่ตีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเลข - ฟิสิกส์คือ สมรรถภาพสมองด้านจำนวนตัวเลข ด้านเหตุผล และด้านภาษา ทักษะการวัดที่ตีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเรขาคณิตคือ สมรรถภาพสมองด้านเหตุผล ด้านภาษา ด้านจำนวนตัวเลข และด้านมิติสัมพันธ์

พรทิพย์ ภัทธราช³⁸ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพสมองด้านมิติสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 217 คน โดยใช้แบบทดสอบด้านมิติสัมพันธ์ 5 ชนิด คือ แบบทดสอบซ้อนภาพ หมุนภาพ ซ้อนภาพ ประกอบภาพเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส และนับลูกบาศก์ จากการศึกษาพบว่า คะแนนจากแบบทดสอบคณิตศาสตร์กับแบบทดสอบมิติสัมพันธ์แต่ละชนิดมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ยังพบว่า ทักษะการวัดที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์คือ แบบทดสอบซ้อนภาพ และนับลูกบาศก์

วิเชียร เกตุสิงห์³⁹ ได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 12,593 คน จากการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลการสอบคัดเลือกกลุ่มต่าง ๆ ในระดับสูงกว่าองค์ประกอบอื่น ๆ คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสูงสุดเท่ากับ .57 นอกจากนี้ยังพบว่า ความถนัดด้านเหตุผล ด้านคณิตศาสตร์ และด้านมิติสัมพันธ์ เป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลสูงต่อการสอบคัดเลือกโดยเฉลี่ย แต่เมื่อพิจารณารวมเป็นองค์-

³⁸พรทิพย์ ภัทธราช, "ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถภาพสมองด้านมิติสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในเขตกรุงเทพมหานคร," ปรวิญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.

³⁹วิเชียร เกตุสิงห์, "องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา," ปรวิญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

ฉันทนา จินตโกวิท⁴⁰ ได้ค้นหาตัวพหุภาคีที่ตีในการพหุภาคีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 คน ผลการศึกษาด้านความถนัดทางการเรียนพบว่า แบบทดสอบความถนัดทางการเรียนชุดข้อถนัดมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เฉพาะนักเรียนโปรแกรมวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์

สุพร เข้มเฮง⁴¹ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธุรกิจศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 453 คน พบว่าตัวพหุภาคีที่ตีในการพหุภาคีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ เป็นดังนี้ วิชาธุรกิจศึกษา ตัวพหุภาคีที่ตีคือ ความถนัดคำนวณ - อู๋ไม่ย ถ้านจำนวน และถ้านความจำ วิชาการบัญชีเบื้องต้น ตัวพหุภาคีที่ตีคือ ความถนัดคำนวณ - อู๋ไม่ย วิชาพิมพ์ดีด ตัวพหุภาคีที่ตีคือ ความถนัดคำนวณการรับรู้ วิชาคณิตศาสตร์ธุรกิจ ตัวพหุภาคีที่ตีคือ ความถนัดคำนวณการคำนวณ และถ้านอู๋ไม่ย วิชาธุรกิจเบื้องต้น ตัวพหุภาคีที่ตีคือ ความถนัดคำนวณความจำ และถ้านอู๋ไม่ย

⁴⁰ฉันทนา จินตโกวิท, "การทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

⁴¹สุพร เข้มเฮง, "ความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาธุรกิจศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในเขตกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

วิภา ภัทรมัย⁴² ได้ศึกษาสมรรถภาพสมองบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่เลือกเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ - คณิตศาสตร์ จำนวน 643 คน พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์คือ ความสามารถด้านทักษะในการคำนวณ ด้านอุปมา - อุปไมย และการตีความหมายจากข้อมูลหรือกราฟ

อรุณี เพชรเจริญ⁴³ ได้ศึกษาตัวพยากรณ์บางตัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 368 คน พบว่าตัวพยากรณ์ที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีคือ ความถนัดด้านเหตุผล ด้านคณิตศาสตร์ และด้านมิติสัมพันธ์

เสาวภา หอสุชาติ⁴⁴ ได้ศึกษาตัวพยากรณ์บางตัวที่ใช้ในการจัดจำแนกนักเรียนเข้าเรียนตามโปรแกรมเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยศึกษากับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 685 คน พบว่าตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละโปรแกรม เป็นดังนี้

⁴²วิภา ภัทรมัย, "สมรรถภาพสมองบางประการที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย," ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

⁴³อรุณี เพชรเจริญ, "ตัวพยากรณ์บางตัวที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4," ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2522.

⁴⁴เสาวภา หอสุชาติ, "การศึกษาตัวพยากรณ์บางตัวที่ใช้ในการจัดจำแนกนักเรียนเข้าเรียนตามโปรแกรมเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจังหวัดนครศรีธรรมราช," ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524.

โปรแกรมภาษาอังกฤษ - คณิตศาสตร์ ทักษะการวัดที่ก็คือ ความถนัดด้านจำนวน
ด้านความจำ ด้านเหตุผลทางภาษา และความสนใจในอาชีพด้านวิทยาศาสตร์

โปรแกรมเกษตรกรรม ทักษะการวัดที่ก็คือ ความถนัดด้านจำนวน และความสนใจ
ในอาชีพด้านเกษตรกรรม

โปรแกรมคหกรรม ทักษะการวัดที่ก็คือ ความถนัดด้านความจำ และความเร็วใน
การรับรู้

โปรแกรมช่างอุตสาหกรรม ทักษะการวัดที่ก็คือ ความถนัดด้านความจำ และความ
สนใจในอาชีพด้านช่างอุตสาหกรรม

โปรแกรมศิลปะ ทักษะการวัดที่ก็คือ ความถนัดด้านความจำ

โปรแกรมธุรกิจ ทักษะการวัดที่ก็คือ ความถนัดด้านจำนวน ด้านเหตุผลทางภาษา
ด้านเหตุผลเชิงกล และความสนใจในอาชีพด้านธุรกิจ

จากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานวิจัยของชาวต่างประเทศและในประเทศ พบว่า
ความถนัดทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นส่วนใหญ่ โดยเฉพาะ
อย่างยิ่ง ความถนัดด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ ด้านเหตุผล และด้านมิติสัมพันธ์ ทั้งนี้
ผู้วิจัยจึงได้ใช้ความถนัดทางการเรียนด้านต่าง ๆ ดังกล่าว มาเป็นทักษะการวัดร่วมกับบุคลิกภาพ
เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งจากการวิจัยของ เซอรอน⁴⁵
(Sheron) สรุปได้ว่า ถ้าหากเพิ่มตัวแปรที่เป็นความถนัดทางการเรียนเข้าไปร่วมกับตัว-

⁴⁵Ronald Homer Sheron, "A Study of Academic and Non-academic Predictor and Criteria of Success Among the Morehead Scholars at the University of North Carolina at Chapel Hill," Dissertation Abstracts International, 30(February, 1970), p. 3287-A.

แปรอื่น ๆ จะทำให้สัมพันธ์สัมพันธ์พหุคูณในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการใช้ความถนัดทางการเรียนเพียงอย่างเดียว จะสามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้เพียงร้อยละ 10 ถึง 20 เท่านั้น⁴⁶ ดังนั้นในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจึงควรสนใจตัวพยากรณ์ที่มีใช้ตัวพยากรณ์ทางด้านสติปัญญาบ้าง ด้วยเหตุผลดังที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงได้ใช้ตัวพยากรณ์ที่เป็นบุคลิกภาพร่วมกับความถนัดทางการเรียนในการศึกษาครั้งนี้

บุคลิกภาพและความถนัดทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ตัวแปรด้านบุคลิกภาพร่วมกับความถนัดทางการเรียนในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ได้มีผู้สนใจศึกษากันมากโดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพต่าง ๆ กัน สำหรับงานวิจัยที่ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ นั้น มีจำนวนน้อยมาก ผู้วิจัยจึงขอเสนอผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยตัวพยากรณ์ที่เป็นบุคลิกภาพและความถนัดทางการเรียน โดยมีได้แยกความชนิดของแบบสำรวจบุคลิกภาพ ดังนี้

ฮอลแลนด์⁴⁷ (Holland) ได้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ และแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนพบว่า บุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ความถนัดทางการเรียนด้านภาษา ด้านตัวเลข มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เขาจึงสรุปว่า ความสำเร็จในการเรียนขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านสติปัญญา

⁴⁶E.E. Ghiselli, Theory of Psychological Measurement (New York : McGraw-Hill Book Company, 1964), p. 184.

⁴⁷J.L. Holland, "The Prediction of College Grades from the California Psychological Inventory and the Scholastic Aptitude Test," Journal of Educational Psychology, 50(1959), pp. 135-142.

กาฟเนย์⁴⁸ (Gaffney) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความถนัดทางการเรียน กับตัวแปรด้านบุคลิกภาพบางตัวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 246 คน โดยใช้แบบทดสอบความถนัดทางการเรียน แบบวัดบุคลิกภาพ อีพีพีเอส (Edwards Personal Preference Schedule : EPPS) แบบวัดความสนใจในอาชีพของ คูเคอร์ แบบวัดบุคลิกภาพของคูเคอร์ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า เมื่อเพิ่มตัวแปรด้านบุคลิกภาพ กับความถนัดทางการเรียนในสมการถดถอย จะช่วยเพิ่มความถูกต้องแน่นอนในการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา

อีแวนส์⁴⁹ (Evans) ได้วิเคราะห์สาเหตุ (Path Analysis) ทั้งทางตรง และทางอ้อมของบุคลิกภาพ การแสดงออกทางวัฒนธรรมประจำกลุ่ม และความถนัดทางการเรียน ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยนอร์ทคาโรไลนา จำนวน 169 คน โดยใช้แบบวัดการแสดงออกทางวัฒนธรรม (The Four Clark - Trow Subtypes) แบบสำรวจบุคลิกภาพ โอฟีโอ (The Omnibus Personality Inventory : OPI) แบบสอบถามนักศึกษา (The College Student Questionnaire) และแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรด้านบุคลิกภาพไม่มีผลทางตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่มีผล

⁴⁸James Patrick Gaffney, "The Interrelationship of Scholastic Aptitude and Selected Personality Variables to Academic Achievement at the College Level," Dissertation Abstracts International, 34(February, 1974), p. 4617-A.

⁴⁹Ronald Gomer Evans, "An Analysis of the Direct and Indirect Effect of Personality, Subculture Identification and Scholastic Aptitude on Grades for a Selected Sample of Freshmen at North Carolina State University," Dissertation Abstracts International, 35(August, 1974), pp. 818-A - 819-A.

ทางอ้อมต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 4 ด้าน คือ บุคลิกภาพด้านความล่าช้าในการตอบสนอง (Response Bias) ด้านสติปัญญา (Intellectual Cluster) ด้านการแสดงตัวทางสังคม (Social Extroversion) และด้านการปฏิบัติตน (Practical Outlook) นอกจากนี้ยังพบว่า ความถนัดด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สามารถพยากรณ์ได้สูงกว่าตัวแปรอื่น ๆ

บลันชี⁵⁰ (Blanchi) ได้ศึกษาตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปีที่ 1 ของวิทยาลัยกลาสโบโร จำนวน 1,179 คน โดยใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ และแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน จากการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ (Re) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ท้องความผู้อื่น (Ac) สัมฤทธิ์ผลในสถานการณ์ที่ท้องตนเอง (Ai) และประสิทธิภาพทางสติปัญญา (Ie) สูงกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ นอกจากนี้ยังพบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความถนัดด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ และบุคลิกภาพ 7 ด้าน กับตัวเกณฑ์ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าระหว่าง .33 ถึง .62

โคเปคกี⁵¹ (Kopecky) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพความกดดันที่ได้รับจากสิ่งแวดล้อม บุคลิกภาพ และองค์ประกอบด้านความถนัดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ

⁵⁰John Robert Blanchi, "Selected Ability and Personality Variables as Predictors of College Freshman Withdrawals," Dissertation Abstracts International, 36(December, 1975), p. 3397-A.

⁵¹Spencer Rudof Kopecky, "Environmental Press, Student Personality, and Aptitude Factors as Related to Freshman Achievement and Persistence," Dissertation Abstracts International, 36(April, 1976), p. 6506-A - 6507-A.

ความพยายาม โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยวิทเจอร์ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบวัดบุคลิกภาพของสเตอร์น (Stern's Activities Index) แบบวัดสภาพความถนัดกันจากสิ่งแวดล้อม (College Characteristics Index) แบบทดสอบความถนัดนักทางการเรียนด้านภาษา และด้านคณิตศาสตร์ ผลการศึกษาพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวพยากรณ์ที่เป็นบุคลิกภาพและความถนัดนักทางการเรียนกับตัวเกณฑ์ ซึ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าระหว่าง .49 ถึง .63 นอกจากนี้ยังพบว่า ความถนัดด้านภาษา ด้านคณิตศาสตร์ และบุคลิกภาพด้านความกล้า - ความขลาด (Audacity - timidity) ประสิทธิภาพของความสนใจ (Intellectual interests) และความเป็นระเบียบ (Orderliness) สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

โพเชย์และมิซันชุก⁵² (Foshay and Misanchuk) ได้ศึกษารูปแบบการพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยตัวพยากรณ์ที่เป็นความถนัดนักทางการเรียน และบุคลิกภาพ โดยใช้รูปแบบการเปลี่ยนแปลงของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสะสมของแอตคินสัน (Atkinson's Model of the Dynamics of Cumulative Achievement) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 492 คน จากการศึกษาพบว่า ตัวพยากรณ์ที่ดีคือ ความถนัดด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา ส่วนตัวพยากรณ์ที่เป็นบุคลิกภาพนั้น สามารถพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

⁵²Wellesley R. Foshay and Earl R. Misanchuk, "Toward the Multivariate Modeling of Achievement, Aptitude, and Personality," The Journal of Educational Research, 74(May-June, 1981), pp. 352-357.

จากผลการวิจัยที่กล่าวมา พอสรุปได้ว่า บุคลิกภาพและความถนัดทางการเรียน สามารถใช้เป็นตัวพยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ แต่โดยผลแตกต่างกันไปตามลักษณะของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษา ทั้งนี้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งสนใจศึกษาว่า นักเรียนที่เรียนสำเร็จชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจากแต่ละแผนการเรียน มีบุคลิกภาพและความถนัดทางการเรียนในค่านิยมบางอย่างที่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และมีตัวพยากรณ์ตัวใดบ้างที่ใช้พยากรณ์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ดีที่สุดในแต่ละแผนการเรียน โดยผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจบุคลิกภาพ ซีพีไอ ฉบับภาษาไทย และแบบทดสอบความถนัดทางการเรียนค่านิยม ค่านิยม คณิตศาสตร์ ค่านิยมเหตุผล และค่านิยมสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเรื่องดังกล่าว

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved